

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 3799 Școl.

Notificare oficială.

Deoarece examenele de calificare învățătoresc din anul acesta sunt cele din urmă, cari se fac după sistemul vechiu cu 3 cursuri pedagogice, și în viitoriu cei cu 3 cursuri, cari până acum din ori și ce motive nu ar fi făcut examenul de calificare, nu vor mai putea face acel examen, prin aceasta se provoacă pe calea aceasta publică toți cei ce sunt încă îndreptățiți a face examenul de calificare întreg, sau numai în parte, să se anunțe în scris la Consistoriul arhiepiscopal până la 1/14 Maiu a. c. înaintând și documentele în original, cerute de regulamentul seminarial.

Cererile înrate după acel termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 1 Aprilie 1910.

Consistoriul arhiepiscopal.

Contele Stefan Széchenyi și politica de maghiarizare

de Dr. I. Lupăș.
I.

Din inițiativa actualului ministru de culte și instrucțiune publică s'au ținut în țara întreagă, la 8 Aprilie 1910, serbări școlare în amintirea contelei Széchenyi, care desperat de soarta și viitorul patriei, adânc mâhnit de direcția desastroasă a politicii ungurești kossuthiste și de nenorocitele ei rezultate, și-a curmat în 8 Aprilie 1860, în sanatoriu din Döbling, cu un glonț de revolver, firul vieții sale noble și glorioase.

Negreșit, în dispoziția ministrului de culte Zichy, privitoare la această serbare, — pe lângă intențiile mărturisite de a contribui la educația morală a tinerimii prin pilda unei vieți de erou și apostol al luminii, — s'ar

putea întrezări și tendința de a înfiera isprăvile sinistre, cari, din grația regimului coaliționist de 4 ani, s'au revărsat peste țara aceasta nenorocită.

Faptele și ideile lui Széchenyi merita, în adevăr, să fie reîmprospătate în mintea elevilor, de orice neam, tocmai acum, după ce un regim nefast timp de 4 ani a inundat țara cu idei și curente destructive, propovăduind desmembrarea între cetățenii ei, ura de rasă și intoleranța națională și confesională, cari în timpul din urmă și-au ajuns culmea.

Acestor curente nefaste, credem că a intenționat ministrul Zichy să opună tocmai acum, ca niște stavile puternice, ideile sănătoase și mântuitoare ale contelei Széchenyi: credința și alipirea sinceră către dinastie, tendința de a regenera viața socială și politică prin curățirea năvurilor, de a înlătura, sau cel puțin atenua, divergențele sociale, naționale, religioase și politice, prin iubirea de aproape și toleranța religioasă, al căror sincer propovăduitor a fost întreaga viață a contelei Széchenyi. El singur a avut curajul de a spune cu destulă asprime consăngenilor săi, că pornirea lor de a nimici tot ce nu-i ungurec în această țară, va aduce mai curând rușine, decât glorie, neamului lor.

Profesorii și învățătorii noștri, cari vor fi ținut, cu acest prilej, cursul comemorativ, obligator, au avut de sigur bun prilej, să combată ereziile patriotismului ieftin și gălăgios prin cuvintele lui Széchenyi, înțelepte și puternice, adeseori isvorâte din o inspirație profetică. Nu știm, în ce măsură vor fi fost ei în stare săculeagă din numeroasele scrieri ale lui Széchenyi tocmai învățămintele, de cari va avea tineretul nostru mai multă trebuință în lupta vieții, tocmai paginile cari dau dreptate cauzei noastre, cari ne pot sluji ca o îmbărbătare și ca un îndemn pentru continuarea direcției noastre politice și culturale de până acum.

Se observă de o vreme încoace și în sinul tinerimii noastre o lipsă de entuziasm și de îndrăzneală în fața vieții, o puslanime senilă și o pornire detestabilă de a se târgui și împăca cu împrejurările, înainte de a încerca măcar să se ridice deasupra lor prin luptă și stăruință bărbătească.

Și, — spunea cu dreptate Széchenyi, — vai de acel popor, a cărui tinerime e lipsită de însuflețire și se lasă povățuită mai mult de rațiune decât de sentiment.

Dar nu numai pentru tinerime, ci și pentru orientarea întregii noastre opinii publice va fi de interes să reîmprospătăm câteva din ideile și principiile politice ale lui Széchenyi, cari și azi par tot atât de actuale ca și în momentul, când le-a formulat cu graiul viu ori le-a așternut pe hârtie autorul lor. Mai ales atitudinea lui categorică și consecvent ostilă impetușului curent de maghiarizare cu orice preț, credem, că trebuie scoasă de astădată la iveală și ținută ca un avertisment pentru ceie nu pregetă a-și irosi, și în timpul de față, forțele în aceleași stăruinți zadarnice și cărări rătăcite, pe cari Széchenyi le combătea cu atâta prevedere și înțelepciune.

Episcopul Caransebeșului.

O telegramă particulară, primită ieri după amiază, ne vestește, că *Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I. s'a îndurat preagrafios a întări în demnitatea de episcop ales pentru văduvita dieceză a Caransebeșului pe P. C. Sa, părintele Protosinodal Dr. Miron E. Cristea, asesor consistorial în Sibiu. Credem, că știerea va fi primită cu bucurie, nu numai de credincioșii diecezei văduvite, care aproape de doi ani își așteaptă pe mirele ei mult dorit, ci de toți fiii bisericii noastre de pretutindenea, fiind acesta un eveniment, care trebuie să ne înveselească pe toți. Noul arhieru a primit încă ei felicitări călduroase, pe cale telegrafică, dela Escelența Sa, mi-*

nistrul de culte și instrucțiune publică, contele Zichy Iános, precum și dela o parte însemnată a inteligenței române din loc, care i-a exprimat cu grai viu sincerile doriri de bine la merita înaintare.

Dela conferența electorală.

Raportul comitetului central către conferență, citit de Dr. Vasile Lucaciu.

(Fine.)

Buciumul vestitor de nouă viață a răsunat peste toată țara.

Durere! ideile politice, ce s'au vestit prin unii corifei politici, n'au fost menite pentru renașterea țării la zile mai bune, ci au fost pretenșiunea realizării unor postulate, cari nu au de a face nimic cu binele obștesc al țării, ci sunt numai ultima expresiune a șovinismului exagerat, furșat cu violență în pactul dualistic, din care se așteaptă pacificarea țării și dezvoltarea popoarelor ei, pe baza „egalei îndreptățiri a tuturor naționalităților”, prin ce însă în realitate s'a pus alinaul neîndreptății și a neliniștei popoarelor, inaugurându-se, și ceroând a se menține la putere cea mai destabilizantă dominațiune de rasă și de clasă.

În loc deci, de a inaugura pe ruinele liberalismului fals și falsificat, sistemul de înfrățire a națiunilor conlocuitoare, s'a proclamat regimul șovinismului de rasă, și sub formă de „coalițiune”, fără nici o jenă s'a pus stăpână peste țară.

Și am văzut, că aceia, cari în glasul cel mai vehement au dezlăsat în contra abuzurilor electorale, devenite proverbiale în era lui Bánffy, eșuși la putere au săvârșit tot acele abuzuri, în general, în toată țara, iar în special în contra Românilor, în contra naționalităților, s'au năzuit din toate pūtările, a-i întrece pe pseudo-liberali, în călcarea libertăților publice cetățenești, prin tot felul de corupțiuni, violențe și atrocități electorale.

S'au repetat scenele sălbatice, la simulacru de alegere din Cehul-Silvaniei, cu adausul, că alesul întreg poporului român, candidatul majorității covârșitoare a alegătorilor, prezidentul partidului național român George Pop de Băsești, a fost mișlește atacat, și prin atentat săvârșit cu nevalificabilă lașitate, a fost lovit în cap cu voia de a-l pierde, și numai prezenței de spirit, și abnegațiunii iubitelui său amic, a prezidentului clubului deputaților naționaliști Dr. Teodor Mihali, care ședea alături de el în senie, putem să mulțămim,

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghibu.

(Urmare).

În viața sa de șapte ani (1880—86) a fost martor la o mulțime de evenimente însemnate în sinul bisericii, pe cari le-a combătut, sau pentru cari a luptat cu multă bărbăție.

În anul 1883, după niște discuții în Sfântul Sinod, Zotu își dă dimisia din postul de redactor al Bisericii ortodoxe,¹ rămânând din nou numai în fruntea Ortodoxului, pe care avea de grije să-l redacteze mai bine. Cu doi ani în urmă începe publicarea unor frumoase icoane din trecutul bisericii române, cari dacă ar fi urmat în număr cât de mare ar fi putut servi ca material pentru o istorie bisericească-culturală a noastră. În același an se răfuește cu preotul unit din Ardeal, Ioane Marcu, care într-o carte a sa propune unirea tuturor Românilor cu Roma, sau — cum zice Zotu, face ca vulpea din fabulă, care rămânând fără coadă invită și pe celelalte vulpi să-și taie coada.

Alt rol al „Ortodoxului” îl vom vedea când vom trece la altă ordine de idei. Deocamdată ne oprim la Biserica din Bucovina, unde începând cu anul 1882 se anunță sub mai multe raporturi, o nouă viață bisericească.

¹ Vezi *Contra pseudo-ortodoxiei și obscurantismului în biserica română* de Dr. N. Nitzulescu. București 1876. *Contra lui Zotos*. Așa-i ziceau lui Zotu, fiindcă ar fi fost de origine greacă. Din această broșură a isbucnit la acest dat focul.

„Candela” din Cernăuți.

La anul 1882, după o viață plină de durere, se ține primul congres bisericesc în Bucovina. Ca un al doilea semn nou de viață bisericească, apare în același an în Cernăuți o mare revistă teologică: *Candela*, aprinsă după multe stăruinți ale mitropolitului Silvestru Morariu-Andrievicei, de către profesorii dela tînăra Facultate de Teologie de acolo.

Candela apare și astăzi, dând alături de partea românească, și o parte rutenească menită a satisface așteptările Rutenilor din Bucovina, cu cari soarta a voit ca Români să-și împartă și să-și sporească nevoile. Ea a fost focarul în jurul căreia s'a grupat timp de aproape trei decenii aproape toată mișcarea teologică din Bucovina, aducând pentru preoțimea de acolo servicii cari nu se pot discuta. În timp de mai bine de un sfert de veac această revistă a dat literaturii noastre teologice contribuții dintre cele mai meritorii. S'ar putea afirma că singurele tratate dogmatice originale de o erudiție mai vastă ni s'au dat prin această revistă. În această privință amintim numai vasta activitate pe terenul dogmatic a răposatului Al. Comoroșanu, destelenitorul dogmaticii la noi, a lui V. Găină și S. Saghin, ale căror studii dogmatice și apologetice sunt fără îndoială la nivelul științific de astăzi. Tot astfel nu se pot învrednici de o mențiune mai puțin onorabilă, nici cercetările de arheologie și isagogie ale răposatului Isidor Onciul.

O deosebită importanță s'a dat totdeauna în această revistă predicilor. O colecție a celor mai bune predici apărute în *Candela*, pe care au strâns-o la 1902 dd. T. Tarnavski și V. Voiuțchi păcătuiește doar numai în privința limbei,

incolo predicile sunt făcute cu o adâncă cunoaștere a omileticii și a oratoriei bisericești. *Candela* a avut fără îndoială o bogată influență asupra preoțimii din Bucovina, care predică mai mult decât în celelalte părți locuite de Români.

Candela, așa cum este ea cu trecutul ei de peste 25 de ani, ni se prezintă ca un depozitar al științei noastre teologice, de cunoașterea căreia nu se poate dispensa nici un teolog. Dacă nu se poate afirma că e mai bună decât „Biserica ortodoxă română” din București, nu e mai puțin adevărat că din „Biserica ortodoxă” lipsesc foarte multe tractate de erudiție pe cari le aflăm în „Candela” și la rândul său tot astfel lipsește și din „Candela” acea varietate de subiecte tractate de „Biserica ortodoxă”. Din „Candela” lipsește istoria,¹ în timp ce „Biserica ortodoxă” e un adevărat „magazin istoric” pentru istoria bisericii din România mai ales.

Ceea ce s'a făcut prin cronica săracută a „Candelei” e mai mult de un colorit local și prin ea revista a intrat prea arareori în o legătură directă cu biserica românească de pretutindenea, mărginindu-se mai mult la știri locale și la reproduceri de prin foi bisericești sau politice fără prea mare importanță pentru mersul bisericii românești în general. Trebuie să se mai amintească, că nici chestiunile de organizație bisericească și de ordin practic nu au lipsit în cursul timpului din această revistă, care e și astăzi prea puțin cunoscută în cercuri mai largi.

(Va urma).

¹ Însuș venerabilul profesor de istorie d. Eusebie Popovici a fost prea puțin darnic față de „Candela”, în care n'a scris aproape nimic.

după mila Provedinței d-zești, că în această zi mărească îl putem saluta în fruntea conferinței noastre electorale. (Nu le ajută Doamne!!)

În Șomcuta-Mare, în cercul Cărașeniului, s'a vărsat sânge nevinovat românesc, s'au ucis alegători români, au rămas familii întregi în jale și în amar: și, spre vecinica rușine a justiției, ucigătorii, aflați și constatați, n'au fost pedepsiți! (Rușine să le fie!!)

Despre abuzurile din Dobra, și alte cercuri electorale, s'au raportat în toate ziarele, și le cunoaștem îndestul. Vă spun, on. conf. gen., că și în Lăpușul-Unguresc, unde am fost eu candidat, s'au săvârșit tot felul de abuzuri, așa, că la sfârșitul alegerii am fost silit s'a depeșez fișpanului, contele Vass, capul păcătoșilor locali, că aceea, ce-au făcut, ei, conducătorii politici, arată că li s'au urât de a mai șede în Europa, și că astfel de fapte le săvârșesc ca pregătire de rămas bun dela ea, care pretinde, ca în hotărârile ei dacă nu sunt respectate legile sancționate, să domnească cel puțin elementele umanismului și ale civilizației, să fie considerate.

Tomuri de critice și romanuri senșionale am putea scrie, dacă am voi să dăm o iconă fidelă a campaniei electorale din 1906.

Și totuși, ne fâlim cu tot dreptul, că în butul tuturor greutăților și pedecilor ilegale, am putut alege 14 deputați ca să reprezinte programul nostru politic în dietă și cari împreună cu 4 sârbi și cu 7 slovaci, au format clubul naționalist dietal, compus din 25 de membri, până la defecțiunea celor trei sârbi, numiți „radicali”.

În această luptă mare și grea, poporul român a fost povătuț de două idei, de două principii, cari formează temelia statelor moderne și din cari pornește întreaga evoluțiune a societății politice, culturale și economice a zilelor noastre.

Aceste două idei fundamentale sunt: conservarea și aplicarea libertăților constituționale, în concepțiunea lor genuină și curată; și a doua, respectul forului parlamentar, ca expresiunea suveranității popoarelor, care alcătuiesc țara.

Fără de aceste două principii mari și fundamentale, nu există sistem de guvernământ, politică de stat. Fără de constituționalism adevărat nu există parlament, sau invers, un parlament, care nu izvoarește din constituționalism curat, nu e reprezentarea genuină a voinței politice a cetățenilor, este o ficțiune un simulacru de parlament, care poate să fie un mijloc pentru mascarea prepotenței partidelor, nu poate însă sluji de factor, care duce o țară întreagă în îndestulire, la cultură și la bunăstare.

Pildă întristătoare ne dau evenimentele politice, de sub ochi noștri, și cari ne țin pe noi și țara întreagă în frământare neîncetată, și în agitațiuni nesfârșite.

Numai libertatea alegerilor poate să conserve spiritul constituțional, curat și nepătat, iară în conceptul de libertate constituțională în stat, se cuprinde dreptul de vot electoral pe seama tuturor cetățenilor țării, cari cu sângele și cu avutul lor, contribuie la susținerea statului, a țării.

Iată cum se ivește ideea sufragiului universal, din conceptul genuin al libertăților publice constituționale.

Reprezentanții programului nostru politic din parlament, au dezvoltat o activitate sistematică, ca să aprindă lumina deșteptării în toate inimile cetățenilor, ținând adunări electorale, în toate părțile locuite de români, în cari, mai ales deputații, au făcut un adevărat apostolat, propovăduind și cerând respectarea libertăților constituționale, la alegerile dietale, și pofind, pretinzând cu toată tăria sufragiul universal egal, secret și pe comune, ca din această instituțiune de drept public să iasă un parlament, care să fie expresiunea fidelă și nefalsificată a voinței politice a cetățenilor. Numai un astfel de parlament poate să reprezinte țara, și poate să lucre cu devotament, pentru binele obștesc al cetățenilor statului.

Din toate adunările aceste electorale s'au trimis la cabinetul Majestății Sale în Viena telegrame de protestare, în contra abuzurilor electorale, și de rugare omagială, ca să se pună în lucrare cât de grabnic, legea cu sufragiul universal.

Comisiunea, ce veți binevoi a alege pentru cenzurarea acestui raport, se va pronunța despre activitatea noastră în parlament și afară de parlament, în chestia votului obștesc precum și despre direcțiunea lucrării în viitor, până când se va realiza ideea despre sufragiul universal, secret egal, și pe comune.

Guvernul coaliției văzând că planurile sale destructive, în chestia militară, și în chestiile mari economice, de natură comună cu Austria, nu le poate realiza

în modul cum a vestit înainte de alegeri și precum a alarmat toată țara, pentru distragerea opiniei publice, și pentru justificarea lor înaintea sovinișmului, deșteptat de dănsii, dar mai ales de contele Apponyi, până la paroxism, vine acest contele, ca ministru al cultelor și instrucțiunii publice, și prin nește alcătuirii de lege și ordinațiuni ministeriale, atacă, ca prin atentat, însăși temelia și viața bisericească și a școlii române.

Biserica o degradează la rolul rușinos de unealtă politică, cu sancțiunea, de a lua pânea de toate zilele, din gura clerului credincios, iară școala vrea să o prefacă de o unealtă simplă de măghiarisare și îndemnându-o într-o direcție diametral opusă principiilor de creștere și educațiune, împedecă înaintarea fiilor poporului nostru în cultura generală, în câștigarea cunoștințelor necesare pentru progresul cultural al unui popor.

Toată lumea cultă, cu noi dimpreună s'a sguduit de indignațiune, la auzul acestor uneltiri nevrednice. Comitetul central electoral, în înțelegere cu deputații noștri naționali și-a împlinit datoria, în cauza mare a apărării bisericești și școlii naționale, în dieta țării, în întruniri, în adunări populare, protestând în contra încercărilor ministrului Apponyi.

Față de această provocare temerară a numitului ministru, am văzut ridicându-se în unanimitate vrednică și impunătoare, pe capii bisericilor noastre naționale.

Reprezentanții, pe cari le au înaintat în cauza aceasta la Înaltul Tron, sunt dovezi istorice, și rămân ca monumente neperitoare, atât despre înalta înțelepciune a Arhierilor preasfințiți, cât și despre bărbăteasca lor rezoluțiune, de a apăra drepturile bisericilor noastre naționale.

E de însemnat, că aceste reprezentanți nici până astăzi n'au primit un răspuns în merit, ci în mod volnic s'a trecut peste argumentele nerăsturnate, ce se conțin în ele.

Sublimă și liniștitoare priveliște a fost, să vedem pe capii venerabili ai bisericilor noastre în unire desăvârșită de simțăminte și de vederi, cu toată obștea credincioșilor, întru apărarea așezămintelor noastre bisericești naționale.

Năzuința tuturor fiilor buni ai bisericii și poporului nostru trebuie să fie, că această unire și armonică conlucrare să se afirme și în viitor, între toate împrejurările vieții noastre publice.

În decursul acestui ciclu parlamentar, poporul român a avut să îndure pierderi grele și dureroase.

Moartea nemilosă a răpit pe mai mulți fii iluștri și iubiți ai poporului român.

Așa în 1907 a reposat Vichentie Babeș, fost prezident al comitetului central electoral, care ca deputat, publicist și academician și-a câștigat merite însemnate pentru cauza noastră națională.

I-a urmat iluștrul fiu al Bănatului, Dr. Alexandru Mocioni de Foen, lăsând regrete unanime în inimile tuturor românilor, fiindcă toți au simțit pierderea ireparabilă a bărbatului savant, a politicianului de convingeri tari, a naționalistului hotărât și a mecenatului tuturor întreprinderilor noastre culturale.

Tâmpa falnică s'a îmbrăcat și ea în jale, și cu dânsa noi toți, deplângând pe neînfrântul luptător, Dr. Aurel Murășan, celce cu peana și cu vorbe, în toată viața sa, ca o streje neadormită a priveghiat la postul său.

A venit apoi vestea tristă din Lugoj, unde și-a închis ochii spre vecinică odihnă neuitatul nostru Coriolan Bredicean. Nemângâiați am deplânge moartea lui, dacă trupina lovită de săcurea morții, n'ar fi lăsat odrasle pline de speranțe bune.

Abia ne-am recules din suferințele pentru această pierdere, iată că vine ca fulgerul din senin, vestea, că eruditul și entuziastul nostru bărbat, Dr. Augustin Bunea a răposat, care însă prin lucrările sale și prin pilda vieții, ca un caracter antic, nemuritor nume și-a lăsat.

Și valurile Șomeșului ni au adus jale, prin moartea iubitelui fiu al districtului, Gherasim Domide, care ca membru în comitet și fiu credincios întru toate, a fost iubit de toți.

Vrednic lucru este, să ne aducem aminte cu pietate și recunoștință, de fiii iluștri ai neamului și arătând venerațiunea noastră față de memoria lor, prin scolare, să zicem:

„Dzeu să-i ierte”!

În viața și dezvoltarea activității noastre politice, mai ales în vederea alegerilor dietale, locul de căpetenie îl ocupă, chestia organizării.

Noi, ca amicii libertăților constituționale, vom alege din nou comitet cen-

tral-electoral, cu încredere, să supra-veghize și să conducă toată mișcarea și campania electorală.

E lucru firesc, onorată conferință electorală, că sufletul și esența ființei noastre politice este programul, pe lângă care ne grupăm, și realizarea acestui program formează ținta, scopul activității în parlament, și afară de parlament.

Onorată conferință electorală! Programul nostru național, s'a dovedit a fi o temelie puternică pentru luptele noastre politice, este sinteza pretenziunilor, a postulatelor politice, ce le poate formula un neam, între date împrejurări și situațiuni politice.

Nime nu poate afirma, că programele politice sunt sau trebuie să fie intangibile, neștrămutate și staționare.

Nu! din contră, se modifică, și se completează, după cum cer vremurile, în cari trăiește poporul.

Nu are însă nimenea dreptul, de a se atinge în mod arbitrar sau unilateral de program. Modificarea, schimbarea sau completarea programului trebuie să fie rezultatul unor studii adânci, a unor discuțiuni obiective, și trebuie să fie făcute prin forul competent, care nu poate fi altul, decât conferința generală electorală, în care se manifestă vreașta politică a poporului român.

Comisiunea, pe care o esmiteți Dvoastră, va veni cu propunerea sa în această chestie importantă, în formă de proiect de rezoluțiune, și onorata conferință va aduce hotărârea, ce va orde de cuviuță.

Această hotărâre a conferinței generale electorale are să fie temelia și punctul de mănecare în activitatea noastră politică, și respectul acesta al programului, împreună cu năzuința spre realizarea lui, formează acea forță ce se numește solidaritate națională.

Veți afla deci a fi un lucru just și cel mai de drit, ca să stăruim din toate puterile, ca această solidaritate națională să se cultiveze din partea tuturor aderenților sinceri ai programului, și nici nu putem încheia în mod mai vrednic această dare de seamă, decât cu aclamarea: solidarității naționale!

Venim acum cu rugarea, ca onor. conferință generală electorală să binevoiască:

1. A alege o comisiune de 40 pentru examinarea acestui raport;

2. Să binevoiască a aduce concluze, pentru constatarea situațiunii politice, și cari să servească de directivă în campania electorală, ce ne stă înainte, precum și pentru activitatea politică, pe ciclul parlamentar, ce se deschide.

După aceste avem onoarea a depune mandatul nostru în mâna conferinței generale electorale, cu rugarea, să binevoiască a alege un nou comitet central electoral, pentru conducerea mai departe a afacerilor”.

Act de recunoștință.

(Bustul lui Nicolae Cristea).

Convenirea noastră socială din 13 Martie c., ce a fost împreună cu cântări, teatru, tablouri vii și joc și din al cărei venit curat o parte s'a destinat pentru acooperirea cheltuielilor de procurare a unui bust al nemuritorului întemeietor al Reuniunii noastre, de pie memorie Nicolae Cristea, a adaus o nouă verigă la lanțul moralului și avutului nostru. Pe când aducem prinoul recunoștinței noastre tuturor acelor, cari au contribuit la buna reușită a convenirii noastre, exprimăm totodată mulțumirile noastre dăruitorilor respective suprasolvenților, cari au fost următorii:

P. C. Sa V. Mangra, vicar episcop. (Oradea mare), I. G. Bibicescu (București) I. de Preda, adv., Dr. G. Măcelar, adv. și soția Agnes n. Cristea, Dr. N. Schiau, adv. și soția Elvira n. Cristea (Mereurea), câte 10 cor.; Dr. Nicolae Ittu, medic, 6 cor.; Dr. Nicolae Onou, adv., dep. dietal (Arad), Dr. Ilie Iancu, medic (Sibiu), Dr. Lucian Borcea, adv., câte 5 cor.; Ioachim Munteanu, prot. (Agnita), Sim. Simonetti, pantofar (Săliște), Aleman, forestier sup. (Bosnia), câte 3 c.; Dr. M. E. Cristea, ases. cons., Dem. Câmpian, archiv. cons.; Gerasim Sârbu, prot. (Belint), Dem. Cuntan, prof. sem., P. Muntean, c. și r. colon. perz., Dr. N. Bălan, prof. sem., Dr. T. Brediceanu, secret. „Albina”, dna Minerva Dr. Brote, P. Tincu, funcț. la „Albina”, D. Stoica, red. „Foia pop.”, Vic. Păcală, prof. sem., I. Socioiu, revizor r., Victor Fincu, contr. cons., Liviu Brote, restaurator, Cons. Herța, dir. de bancă, (Săliște) și N. N., Dr. Liviu de Lemeny, adv., Tasi Boiu, funcț. la fi. „Albina” (Brașov) câte 2 cor.; I. Petracu, croitor, Spornic, privat, Candid Popa, inv., Tim. Popovici, prof. sem., Feier Aron,

cursor la „Albina”, dzoara Mariți Căntănu, A. Lupeanu, oficial sup. mil., Costi Popp, funcț. la „Albina”, locot. Schiau, Platoș, par. (Turnișor), O. Stelea, v. not. comitat., Radu P. Baroianu, libr., Dr. Z. Gherja, cand. de adv., Nic. Bratu, propr. „Foatei pop.”, S. M. Săcărea, par. (Șbot), Dr. Tr. Socioiu, prof. (Brad), Nicolae Hențu, not. pens. (Săliște) câte 1 cor.; I. Preup, contabil, 60 bani și L. Bănciu, 40 bani. Cu palaria „Dzeu vede”, purtată de subscrisul prezident dela om la om s'a adunat cor. 27-89 adause la fondul „Andrei bar. de Seguna” pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor.

Din venitul curat am transpus la „fondul jubilar Nic. Cristea” pentru bustul lui Nicolae Cristea, 200 cor.; la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare cor. 50 și la fondul steagului cor. 1929.

Sibiu, 13 Aprilie n. 1910.

Comitetul „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Biblia bisericii noastre.

La noi se cheltuește interes mult pentru lucruri trecătoare și interes slab pentru lucruri mari. În fața acestora se ridică câte o soluție ușoară, și fără multă bătaie de cap se caută de drum. Acum un an eruditul părinte Simaon Popescu din București a scos o broșură de 30 de pagini despre halul în care se află biserica noastră în privința unui text oficial al bibliei.

Dânsul constată, că în biserica noastră s'a farișat o abatere dela practica universală a bisericii ortodoxe, prin aceea, că instrucțiunea teologică superioară se face după textul evreesc, pe urmele căruia terminologia biblică e schimonosită și limbajul biblic corupt în chiar cărțile obișnuite la slujbă. Și semnalând aceasta îndrumă spre revenirea la ogașa adevărată, la textul septuagintei, la stabilirea unui text oficial și îndreptarea răstăcior în cărți.

Sinodul Sfânt din București se ocupă cu această chestiune, tipărește un referat asupra broșurii părintelui Popescu, care în întimplarea sa constată, că soluția dată de comisia Sfântului Sinod nu e satisfăcătoare.

Conflictul nu e nou.

Un mare bărbat al Românilor scrie între altele: „În străinătate eu veghiam cu zilele și nopțile și în doi ani cât șezui în Paris nici Luvru nici Pantheonul, nici Grădina Plantelor n'am văzut-o cu ochii, ce mi se întuneca scriind și copind de câte zece ori câte se tipăriră, ca să se poată face lumină despre țările noastre. Toată pagina costa timp, spese și spesele se făceau din pânea amară, ce-mi lipsea și aceea. Obolul nu-mi lipsea pentru tipografie, îmi lipseau însă cele mai necesare, din care nimic nu mi amăra atât sufletul, cât lipsa hârtiei și a luminării. Atunci ședeam în al treilea etaj; acuma a dat Dzeu de m'am mai înălțat tipărint' biblia, acum șez în al cincilea, — au dessus de l'entresol — care pe românește curat va să zică în al șeptelea. Românii din Paris sunt mărturie de această înălțare. Este natural, cu cât înaintăm cu ani, cu atât mai mult ne apropiăm oătră cer”.

Traducătorul acesta de biblie e și părintele literaturii românești.

Cum a ajuns Eliade Rădulescu la traducerea bibliei?

Un istoric al literaturii spune, că voia se semnaleză secolul de renaștere în care a trăit, și precum din secolul de renaștere al șeptesprezecelea ni s'a dat vestita traducere a bibliei la 1638, astfel și în secolul al 19-lea să se facă o traducție mărind progresul cultural și aspirațiile neamului în acel secol.

Dar Eliade mai bine ne spune pentru ce s'a angajat la traducția bibliei. Curentul național în literatură stăpânea triumfător — și aceasta era meritul lui. Ce cale și va croi neamul nostru după lăpădarea tutelei străinilor lacomi, asta nu o înțelegeau toți fruntașii poporului. Se căuta un mijloc de a mișca masele românești de pretutindene, a le trezi, a le face să cunoască însemnătatea istorică a împrejurărilor vremii și a le determina la o acțiune solidară de emancipare politică, culturală și religioasă. Mijloacele „Uniunii”, adevărate le socoti: Limba și religia. El mărturisește, că în activitatea sa literară „n'a fost scriere care să nu fie sau inspirată sau întipărită în vre o parte din ideile biblice și evanghelice”. El aparține prin începutul educației acelei generațiuni vechi care prețuia biblia întocmai ca vechii cronicari cu desele lor referiri la judecările și înțelepciunile scripturii. Se convinsese mai târziu că importanță are

această carte la popoarele culte ale apusului, de unde contemporanii săi români, umblați și ei în străinătate, nu aduseră decât o răceală în suflet față de religie și o nenorocită aversiune față de biserică. Și Voltaire se ocupă cu Biblia și Lessing și poezi și bărbați de stat ai altor neamuri, cari între conașionali lor au avut unul sau altul toate rolurile ce le-a desfășurat Eliade între Români. Era un entusiast al trecutului bisericii și al bărbatilor ei. Își exprimă mândria sa față de arhierii, de Dosithe, Varlaam, Veniamin, Eftimiu, Filaret și Grigore, socotindu-i într'un rând cu Vasile, Grigorie și Crisostom ei bisericii ortodoxe.

Dar biserica în vremea sa o socotea scăpată în stare de umilință, sdruncinată în intern, aservită politicienismului josnic, căzută dela rolul ei de veghere și apărare națională și religioasă. Din afară amenința biserica propaganda societății biblice, care în orient putea pregăti și niște poftă de dominație politică.

Dar apoi zăbava bisericii în transcrierea cu litere latine a cărților bisericești i se părea că mensează simpatia Slavilor, înaintea cărora cerea să se pună o stavilă, demonstrând prin acceptarea literelor latine și a limbii, curățită de orice element eterogen, contagios și coruptor, că suntem de origine latină și singurul vâstar roman în mijlocul Slavilor.

În Ardeal simpatia în biserică pentru literile latine se socotea printre ispitele proselitiste ale uniților. Prin anii 1880 guvernul porunea aspru preoților noștri să folosească litere latine în matricule, ba se luau măsuri ca preoții, cari nu vor lăpăda slovele, să fie lipsiți de preoție.

Biserica unită are prilej de bucurie din aceste măsuri ale guvernului, pentru că se găsea mai aproape de biserica catolică, de idealul latinității. De aici aversiunea bisericii noastre pentru literile latine. Șaguna însuși apăra slovele spre desfătarea dușmanilor săi, cari îl făcuseră slavofil și dușman al curentului dominant naționalist.

Sub presiunea opiniei publice și a frunțășilor români, întemeietorii ai Asociațiunii, Șaguna se supuse hotărârilor, și ca președinte primi și introduse și el în biserică sa literile latine. Dar în România Eliade nu se temea că va fi învinut de tendințe proselitiste, pledând pentru literile latine la transcrierea bibliei. Nici vre-o împotrivire pentru limbajul nou, modelat după principiile filologice estravagante ale vremii.

El descoperi că Biblia folosită în biserică nu corăspunde principiilor ortodoxiei, că textul românesc e o traducție a septuagintei în ediție latină, care diferă de septuaginta recunoscută și păstrată în bisericile ortodoxe din Grecia și Rusia. El porni deci cu gândul a da în traducția sa Biblia după textul oficial al bisericii ortodoxe, după septuaginta.

Făce critică asupra textelor din diferitele biserici.

Textul cel mai complet și mai fidel s'a păstrat în septuaginta.

Acesta se deosebește nu numai după conținut, ci și după spirit de textele evreiești, după cari lucrează protestanții și societatea biblică britanică. La Iidovi Biblia s'a păstrat nefalsificată: Cărțile lui Moisi și unii profeți până la vremea stabilirii regalității ereditare în dinastia lui Iuda prin David și Solomon.

Dar sub această dinastie se înouă idolatria. Zece semintii protestează, două semintii susțin regimul absolutist și tolerază străinismul. De aici apoi numirile de Israeliti și Iidovi. Acestia alterează Biblia și fabrică privilegii, introducând slugăria față de ori ce asupritori. Când ajunse poporul sub stăpâniri străine, frașionea aceasta aristocratică, fariseică, se bonjură împotriva poporului lor. Pe profeți îi demască și uneltește împotriva lor. În chipul acesta fariseii sub Cezarul roman, arătându-se acestuia mai zeloși decât însuși Pilat, cer moartea și-l osândesc la răstignire pe Isus.

Când se ceru de Ptolemei în Alexandria traducția autorilor lui Israel, se angajară scriitori naționali credincioși tradițiilor vechi religioase și patriotice. Textul fracțiunii fariseice ajunse în cel mai mare al. Învățații rabinii, numiți mazoreti munșind 4 sute de ani se încercară a stabili prin compilație un text unic, ca autentic și oficial.

După textul mazoretilor stabilit în secol. VI—IX, fac teologie protestanții și catolicii. Pentru biserica noastră nu e egal a învoia autoritatea textului mazoretic, cu aceea a septuagintei.

Septuaginta a fost tradusă latinește de Papa Sixtus Quintul, o traducție coruptă, după care în biserica românească s'a introdus Biblia alterată.

Încercarea lui Eliade de a face o traducere a septuagintei grecești s'a poticnit. Șaguna îi impută, că fiind mirean s'a apucat ca nechemat de o astfel de lucrare. El afarisește traducția și Comențările lui Eliade la biblie. Afurisenia dăde prilej Chiriachilor din Regat ca să osândească și ei traducția lui Eliade.

Șaguna recunoaște că între bibliile românești și textele septuagintei grecești și slave sunt multe deosebiri. În ediția sa la Sibiu a și făcut corectura posibilă.

Și Eliade avea dreptate, că Biblia românească oficială nu corespunde originalului septuagintei.

Nimenia nu s'a mai ocupat cu această chestiune până în prezent la părintele Simeon Popescu, care constată că eroarea de veacuri a luat proporții îngrijitoare. Cercetări biblice în senz ortodox nu s'au făcut.

Eliade, cu încercările sale biblice ingenioase, avântate și interesante, fu oprit în drum. Cărturărimea românească nu are nici până azi sorieri românești în limbajul științific al vremii de azi, din cari să și câștige respect față de biblie. Cleul și biserica sunt datorii a dovedi valoarea bibliei în ori care curente de cultură.

Eliade stărnii în miniatură un curent de caracterul modernismului de azi, care fu înăbușit de ierarhie. Îl înăbușise, pentru că spiritele nu erau pregătite. Și unul și altul căzură în personalități.

Și e interesant, că chestiunea în faza cea nouă s'a coborât la personalități. Pe când în merit e o problemă obștească. Îndeecebi celos va cesti broșura: Septuaginta și textul evreesc al Testamentului vechiu în biserica ortodoxă, se va convinge că Biblia noastră, pretinde vremii noastre o faptă epocală, adăncă cumpănită, de o hotărâtoare înruință asupra viitorului nostru religios.

Tr. Scorobet.

NOUTĂȚI.

Predică. *Duminecă la sfânta liturgie va predica în catedrala din Sibiu domnul Dr. N. Băian, profesor seminarial.*

Casa lui Aron Pumnul. Cetim în N. R. Literar: În Cernăuț de azi înstrăinat cu desăvârșire, într'o stradă mărginașă, se află și azi casa lui Pumnul, o casă mare românească, cu cerdac împrejur, cu grădină de pomi roditori, sădiți de mâna lui. În casa aceasta a locuit la Pumnul cel mai mare poet al nostru, Eminescu. Și casa aceasta, în care a locuit Eminescu, proprietatea aceasta care a fost a apostolului Pumnul, și pe care ar trebui să o păstrăm ca un odor sfânt... casa aceasta se vinde mâine, poimâine la licitație, și va ajunge poate școală jidovească... Oare n'ar fi o rușine și un păcat al românilor, dacă nu s'ar cumpăra această casă pe sâmba „Societății pentru cultură și literatură română din Bucovina”? Se va găsi un om cu inima largă care să deschidă o listă de subscripție?...

Numiri. Dnii D. Oaciu și I. Băian, profesori universitari, au fost numiți membri în comisiunea istorică a României; dl I. Bogdan, prof. univ., a fost numit președinte al acestei comisii, iar dl A. Lăpădatu secretar.

Casarma finanților. Ni se comunică, cumcă casarma finanților din Sibiu se află acum în strada Faurului, Nrul 12, în casele lui Schenker.

Avis. Am onoare a aduce la cunoștință publică că mi am deschis cancelarie advocațională în Hususău. Cu toată stima: Hususău, April, 1910. Dr. Ioan Băian advocat.

Di Dimitrie A. Sturdza, fostul șef al partidului liberal din România, cum anunță unele ziare, se va întoarce zilele acestea acasă.

Un pictor bun. Ni se scriu următoarele: Am onoare a recomanda călduros pe dl George Popescu din Pitești (România, strada viilor nr. 26) ca pictor bun și perfect. Interesații îi pot încredința ori ce lucrare, pe care o eșuează în stil nou și plăcut. Această informație mă simt îndatorat a o da publicității, de care ce numit cu mare acuratețe a pictat biserica gr. ort. din Mărgineni spre lauda sa și mulțumita tuturor. Cu stimă George Pop preot gr. ort.

Domnul Dr. Ilarion Holom, aduce la cunoștință publică, cumcă și-a deschis cancelarie advocațională în Ibașfalău (Erzsebetváros).

Căsătorie civilă în Finlanda. Secretarul de stat finlandez, cum se anunță din Petersburg, a supus consiliului de miniștri un proiect de lege privitor la introducerea căsătoriei civile în Finlanda. În împărăția rusească, până acum, n'a fost recunoscută căsătoria civilă.

Expoziția copiilor. Într'o hală din Londra s'a deschis o expoziție de picturi și deseneuri făcute de copii dela 2 până la 19 ani. Cel mai mic expozant este un mititel de 17 luni, cu numele Scott, care a desemnat un arbore, — firește în mod cam simbolist pentru o vrăstă atât de fragedă.

Muncitori italieni în Petroșeni. O grupă mai măritoasă de muncitori italieni a sosit zilele acestea la Petroșeni, unde au fost aplicați pe o vreme mai lungă. Muncitorii noștri, în lipsa de lucru, emigrescă în America. Străinii însă găsesc de lucru. Cum se explică?

Pericolul galben, despre care s'a făcut multă vorbă după războiul ruso-japonez, este astăzi o legendă. Se credea, că imensul imperiu al Chinei are nu mai puțin de 400 de milioane de locuitori. Un recensământ făcut acum arată însă, că în ceresul imperiu nu se găsesse decât 165 de milioane de suflete, va să zică cu 235 de milioane mai puțin. Resultatul acesta are o mare importanță culturală și politică.

Roosevelt, însoțit de ministrul plenipotențiar austro-ungar din Washington, va sosi Duminecă în 17 April în Ungaria, venind dela Viena. Luni dimineața va pleca la Budapesta. În tot locul i se pregătesc primiri pompoase. Ministrul președinte va da o mare serbare în onoarea lui Roosevelt, care în cursul zilei va vizita parlamentul, muzeele, vestitele herghelii dela Meneș ș. a.

Drepturi egale. Ministrul de instrucție rusească a prezentat dumei un proiect de lege, care acordă femeilor dreptul de a fi admise la examene universitare în aceleași condițiuni, ca și candidații de sex masculin.

Cel mai vechiu medic. La egipteni din antichitate medicii se bucurau de mare stimă. Cel dintâi bărbat despre care există date că a fost medic, a trăit cam cu 4500 de ani înainte de Cristos, și l-a chemat *Iem-Hete*, ceea ce înseamnă „apostolul păcii”. Mormântul lui a fost lângă piramida dela Memphis. Statue de marmură, ridicate în memoria sa, îl pomenesc ca pe un apărător al omenirii. La egipteni au existat medici cu 6 mii de ani înainte de Cristos.

La fondul „Victor și Eugenia Tor-dășianu” pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibiieni”, au mai dăruit: Dr. C. Iancu, adv. (Arad), 2 cor.; Emil Vințel, funcț. la „Albina” și soția sa Valeria n. Sângerzan, 1 cor.; Aurel Pop funcț. la „Albina”, 40 bani; Stefan Doichiță, sod. frizer, 20 bani; George Velțan, funcț. la „Albina”, 40 bani; Dr. G. Dubles, adv. (Hunedoara) cor. 250; V. C. Osvald, dir. (Hunedoara), 40 bani; Dr. I. Olteanu, adv. (M. Ludoș), 1 cor.; Dr. Pățoceanu, adv. (Turda), 2 cor. și Dr. Iustin Marșau, adv. (Arad), 3 cor.

Cărți și reviste.

Avel, tragedie (!) din popor în 4 acte și 2 tablouri. După un manuscris găsit. Sebesul-săseș, tip. Stegmann 1910. Un vol. de 55 + XX pp. Preț 1 cor.

Vatra Școlară, red. de Dr. P. Șpan, a apărut nr. 4 pe Aprilie 1910 și cuprinde: Un mare dascăl al neamului (dl T. Maiorescu), de Dr. V. Ștan. Adversarii unei literaturi a tinerimii, de Dr. Petru Șpan. Viperă, lecție de Ios. Ștanca. Sistemul de perondare în școala populară, de Ion Pavel. Observații psihologice de Unchiul. Din viața naturii. „Adevăruri” mincinoase. Dăre de seamă, de I. L. Informații unii. Circulară.

„Revista politică și literară”, nr. 1. anul III, apare la Blaj, sub direcția dlui Aurel Ciato, are sumarul următor: Aurel Ciato: Tisza și Români; I. Agârbiceanu: Dufilul (nuvelă); M. Străjanu: „Puterea supletească” (studiu psihologic de C. Radulescu-Motru); I. U. Soricu: Piatra (poezie); I. Adam: Câmp înțelenit (piesă teatrală țărănească); I. U. Soricu: Revedere, Pe țarm (poezii); Alex. Lăpădatu: Din posesiunile Domnilor Țării românești în Ardeal (Vințul și Vurperul); Iunior: Un pseudoprogres; P. P. Papazissu: Scrisoare, De ce nu sunt eu trandafirul? Cântec (poezii); Dr. Valer Moldovan: Glosse (Democrație); Câteva șire pentru Lueger; Hyperion: Cântec (poezii); T.: Perpetuum mobile (nuvelă); Al. Ciura: Cronică literară (La capătul pământului de Rădu Rosetti); X: Cronică economică; A. C.: Informațiuni (Lueger; Vasile de Stroesco); Redacțional. „Revista politică și literară” se poate procura la Blaj (Balázs-falva) Transilvania. Abonamentul pe un an: 12 cor.; pentru studenți, învățători și preoți: 8 cor.; pentru România și străinătate: 15 cor.

Din memoriul lui Iosif Sterca Suluțu de Cărpeneș, continuare din broșura Adaus la partea a VI, Sibiu, tip. Kraft, 1910. O broșură de 38 pp. — Din broșura aceasta remarcăm, afară de câteva epistole d'ale repausărilor, un capitol interesant sub titlul: Cine a dat ideea pentru înființarea Asociațiunii?

Biserica Ortodoxă Română, nr. 12 din Martie 1910, cuprinde: Sfătuire pentru sfântul marele post, de I. P. S. Mitropolitul Primat. Cum s'a serbat Boboteaza la Iași, de Teodor T. Burada. Epistola Sfântului Ioan Hrisostom de C. Erbicăanu. Omul materialismului și omul creștinismului, de Șt. Călinescu. Din ist. bisericii române în sec. al 15-lea, de N. Dobrescu. Libera cugetare și cugetarea liberă de I. Scriban. Religia și știința, de I. Mihăilescu. Elemente ebraice în limba N. T. O dreaptă plângere a preoților și învățătorilor. Mănăstirile, de Arhim. Valerie. Cronică bis. externă. Oficiale.

În „Biblioteca populară a Asociației”, nr. 36 a apărut *Floarea soarelui* legendă de Ștefan Caroveanu. Această legendă în versuri e una dintre cele mai frumoase creațiuni în limba populară a literaturii noastre. Pe lângă forma populară ea intrunește și înalte calități artistice. Din primele versuri, pe cari le reproducem, poate să-și facă oricine o idee despre valoarea literară a acestei legende.

În poveștile străbune
Dela ghețuri se spune,
C'ar fi fost odată 'n lume
Pe pământ un împărat,
Prea puternic și bogat,
Văduvit de împărăteasă,
Cu trei fete mari în casă.

Cea de mijloc și cea mare
Erau mândre și nu tare,
Dar cea mică dintre fete
N'avea seamăn, nici păreche
Pe pământ în lumea veche.

Broșura cuprinde 39 de pagini și se vinde numai cu 20 de bani. O recomandăm cu căldură în atențiunea cetitorilor noștri.

Poșta redacției.

Dlul T. T. în Brașov. Îi vom face loc cât mai curând.

Dlul I. B. în C-S. Primit. Dacă să poate, în numărul viitor.

Grand-Hotel „Savoy”, Budapesta

VIII. Iosefsring 16.

în nemijlocita apropiere a Teatrului național, poziție centrală favorabilă cu 120 odăi și saloane. Încălzire centrală, lift, apaduct de apă rece și caldă în fiecare odaie. Lumină electrică, restaurant de rangul prim. Odăi dela 3 cor. în sus. (121) 8—10

Nr. 36/1910.

(144) 1-3

Anunț.

Având în vedere faptul, că la școala de cântări bisericești, care vom s'o înființa, s'au înscris foarte puțini Comitetul parohial a hotărât, să mai facă o încercare și să deschidă deocamdată un curs în lunile **Iulie și August a. c.** Instrucția în acest curs va fi gratuită; toate celelalte trebuințe ca: locuință, întreținere, cărți etc. privesc pe elevi.

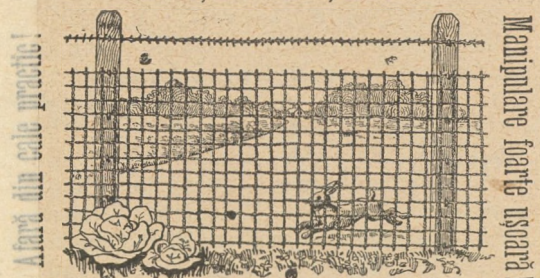
Doritorii, au să se anune la presidentul comitetului parohial până cel mai târziu în 1 Iunie vechiu a. c.

Brașov, în 27 Martie 1910.

Comitetul parohial al bisericii române ort. răs. dela sf. Nicolae în Brassó (Brașov).

Dr. V. Saftu
prezident.I. Prișcu
secretar.**Garduri colosal de eține!**

Invențiune sensațională.

Numărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea nelentă. **Impletituri-Hungaria.** Se face nu-cuț a patent. mai din sârme suflată de zine.

Prețul per metru pătrat 30 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker Fabrică de grății, impletituri și gard. de sarmă.
Budapest VIII. Üllői-ut 48/82.

Service eficient, prompt și conștient.
Catalog ilustrat gratuit și franco.
[29] 9-10

Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, „Feigenbaum“, vis-à-vis de Mühlbrunn.

(387) 14-

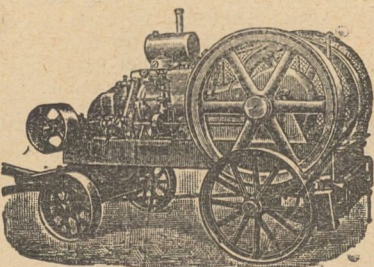
„Gloria“

cea mai perfectă pompă cu lanțuri.

Cereți catalog.

(96) 6-10

ORIG. „CHRISTOPH“!

Motoarele pentru ulei crud

Benzin, Motoarele cu petrol și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.

Rezultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare
Budapesta V., Lipót körút 15.
(89) 5-19

Licitațiune minuendă!

Comuna bis. gr. or. din **Pătrângenii** tractul Abrudului dă în întreprindere repararea școalei gr. or. române pe calea licitațiunei ce se va ține în **3 Maiu a. c.** la 10 ore a. m. în localul școalei.

Prețul de strigare 2500 cor. pe lângă cari parohienii mai ofer varul, năsipul și peatra trebuincioasă.

Planul, preliminarul și bugetul a. c. aprobate de Prea Ven. Consistor se pot vedea la oficiul parohial.

Pătrângenii, la 10 Aprilie 1910.

Pentru comitetul parohial:

(145) 1-3

Ioan Moldovan
paroh gr. or.
**Folosiți st. Dnă
CREMA-MARGIT
a lui Földes**

pentru a transforma fața Dtră în curat,
vii și atrăgător.

Crema Margit a lui Földes mijlocul predict de frumusețe al celor mai renumite dame e răspândit în întreaga lume.

Efectul admirabil constă în fericita compoziție a acestui mijloc, care imediat curăță pielea și efectul se observă peste câteva ore.

Fiindcă Crema Margit a lui Földes se imitează și falsifică în multe părți, să se accepte numai în cutii provăzute cu marca de apărare originală, căci fabricantul garantează numai pentru mijloacele sale.

Crema Margit a lui Földes e un mijloc cu totul nestricăcios, neunsuroasă și chimic-curată.

Aceiași delatură repede și sigur necurătenii de piele, pete de soare, bubițe, pete de ficat, sgrăbunțe ș. a. Nu numai pentru pielea feței, ci și pentru cultivarea și înfrumusețarea gâtului, umerilor și mâinilor are efect.

Tigăie mare 2 cor., tigăie mică 1 cor. în toate farmaciile și drogeriile. (108) 2-7

Trimitere cu porto la fabricantul

Clemens de Földes, farmacist, Arad.

Se găsește: în Sibiu la farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf., Parfumeria Meltzer, I. C. Molnár, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel și Schmidt. In Agnita: Wilhelm Fröhlich. In Sighisoara: A. W. Lingner. In Mediaș: Iosif Obert.

Căștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.**Anunț
de noroc!**Căștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

ș. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se ucră clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a căștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comanda cel mult până în

29 Aprilie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg la M. 6— (K 7—)
 { „ de jum. la M. 3— (K 3-50)
 { un sfert de los la M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(135) 4-16

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRASCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 11-52

Telefon 172.

se adresează, cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini. (Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & Comp
Pomi Vilicultura
Tinichigiu.

Subscrisul primesc orice fel de lucrări de tinichigiu și anume:

Acoperire de turnuri și coperișe, scocuri, apaducte,
instalare de odăi de baie, closete cu scurgere precum
și toate lucrurile aparținătoare specialității de zidit:
— Legături de canalizare și curățire de puțuri. —

Lucrările aci înșirate se execută solid și foarte ieftin.

Domnii constructori și întreprinzători găsesc tot aici engros și endetail depozit de cel mai bun

Var de Vledeni

stâns și nestâns.

Rugându-mă respectuos de binevoitorul sprijin sunt

cu toată stima:

Max RuckTinichigiu-Instalateur și liferant de var
Sibiu, Haidengasse Nr. 9.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nou, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 33-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

